

למינצח

השינוי היה מדי: החיילים הפסיקו לישון בשעת ההופעות, זיכו את התזמורת במבול של מחיאות-כפיים ושריקות התלהבות. הוא גם ידע להתמצא במצבים שאינם עומדים בפני מנצח אורחי. בשעת אחת התופעות כבה לפתע האיר, והמנגנים ראו רק צלילת קלושה של המנצח. נועם התחיל לדחוק את הקצב ברגלו, והקטע גוון עד הסוף ללא הפרעה.

עשרות מכתבי הערכה הוכיחו לרביסרן ריקליס שהשרביטן העליון עושה את מלאכתו כהלכה. למרות זאת נאלץ להעיר לו מדי פעם: "תראה, התרגלתי כבר שאתה הולך מסופר כמו סרזן, אבל לפחות תתגלח!" אך גם כאשר נועם המשיך להסתובב כמו סרזן, לא הפריע הדבר למפקדיו לבקשו לעבור לשירות-קבע, עם גמר שירות-החובה שלו נועם סירב. היו לו תוכניות אחרות. הצבא היה אמנם חווה מעניינת, אבל נועם חיכה בתוסרסבלנות לרגע בו יחליף את התפקיד של צה"ל במפקד של אולם הקונצרטים. בתחילת 1954 השתחרר בדרגת רב-סמל. אחריו השאיר מלאי של סיפורי אגדות, בדיחות וצי'ובא.

★ ★ ★ סטודנט רודה בפרופסורים

תחנתו הבאה של המוסיקאי מתל-הזמן עלידי המנצח איגור מרקביץ' ללמוד בבית-הספר המפורסם למוסיקאים, הקיים מזה מאה שנה בעיר הולדתו של מוצרט, וליהופיע כמנצח בקונצרטים באולם המוצרט-סאן המפואר. משרד החינוך והתרבות כ"סה את הוצאות הנסיעה, מרקביץ' הקציב לו סטיפנדיה ללימודיו.

כשעזב את הארץ היה נועם צעיר פשוט ועליו כשחור, כעבור שנה, היה כבר אדם אחר. הוא למד להכיר את חיי החברה הגבוהה, שבצד תשואות קהל קריאות-ההידור של חילום, שעוררו בו בעבר התרגשות, היו חזרות לעומת ברק אולם הקונצרטים הולצבורגי המפואר.

נועם חימש לו התעסקות נוספת, פרט למוסיקה. משהו רוחני ומרחיב-אפקים. הוא נכנס לאוניברסיטה, כסטודנט לפילוסופיה. אך פילוסופיה אחד ומוסיקה לחוד; נועם ארגן את תזמורת האוניברסיטה. בהוצאות ישב ורשם כל מלה שנאמרה עלידי ה"מרצים בשעות הנאי יסבו רבים מן ה"פרופסורים ליד עמודי התווים והתענו תחת ידו הקפדנית של הסטודנט-המנצח. בין ה"מנגנים היו אישים כמו פרופסור שיראלי שירמן, בעל פרס ישראל לסדרות, ופרופסור דושקין, ראש המחלקה לחינוך. נועם דרה

החוצפה, נתן לו טוריה ושלחו לנכש עשבים. כיתירתו החדשה, האיר המול סנים לנועם שריף כצורה מקרית ביותר. ערב לפני הופעה חשובה חלה מנצח-המשנה של ה"תזמורת; נועם נתבקש למלא את מקומו. רביסרן שלום ריקליס, מנצחה הקבוע ומ"פקדה של תזמורת צה"ל, הבחין בכשרונו של מנגן קרן-היער החדש, מינה אותו מנ"צח-משנה קבוע.

שוב החליף נועם את כלי שירתו ה"צבאי; אחרי הרובה וקרן-היער בא שרביט המנצח.

התלה תקופת נודדים רבת-חיות של התו פני ערי הארץ ובסיסי הצבא. ככל שריף הרגיש במעמדו המבוסס, הרשה לעצמו קפ"ריות — כאילו היה סוסקאניני, רטנו חבריו. בשעת קונצרט בעכו הרגיש שהוא עייף במקצת. מיד עם גמר החלק הראשון של התכנית, סגר נועם את ספר התווים, לקח את שרביטו, ולקול מחאות הקהל נכנס לתוך מכונית התזמורת ונרדם.

תעלול אחר שרשם בדבריימיה של התו מורת בוצע בבאר-שבע. ביום העצמאות נצי"ך שם מצעד צבאי, במעמד נשיא המדינה. המנגנים עמדו במלוא מדיה-יוצג שלהם, בו השמיעו מנגינות-לכת קצובות. ברגע בו עזבה יחידת הצנחנים את במת ההצדעה ופנתה לעבר מסלול המצעד, השתנה לפתע קצב המנגינה והמארש הפך בוגי-הגי מטורף. הצנחנים איבדו את הקצב, התחילו להת"נדנד בהליכה. הנועזים שבהם תלו את הרובה על הכתף, מחאו כפיים לפי המקצב המשועשע. נועם ניצל ממשפט צבאי רק הודות להתערבותו של מפקד הצנחנים שונא"ה מצעדים, שנהנה מאד מן התעלול.

★ ★ ★ חלום על פראק

ננועם היו דעות משלו על המוסיקה שיש להגיש לחיילים. במקום נעימת ישראליות פשוטות בעלות תזמור מסובך, ויצירות כבדות ומרדיות, התחילה התו"מורת להגיש מוסיקה קלה ותכניות לריקודים.

המנצחים - מתוך אלבומו של מלחין

זוניה. צילום מאלבום המשפחה, בחברת אחותו.

בעיעשורה. נועם שקוע בציוור פורטרט של נער גילה כשרונות למעלה מרגילים בציוור, הפך לתחביבו הראשון, ממעיט עתה לעסוק בו.

בזרושות צה"ל רביסמל נועם שריף, במלוא הדר מדי-הייצוג כמנצח-משנה של תזמורת צה"ל.

עם לי

נועם, שיכור-נצחון, מחובק עם המנצח ליאונרד ברנשטיין (משמאל), במסיבת-הגן שנערכה עלידי ראש-הממשלה דויד בן-גוריון, אחרי קוני צרט הנאלה בהיכל התרבות. עשרות מעריצים הצטופפו סביב המלחין הצעיר באותו ערב.

בהם כשרביטו, להנאת הסטודנטים והפרו"ספורים כאחד.

★ ★ ★ אורח בבית-מזון

בתחילת השנה הכריזו האמרגן ה"אמריקאי המפורסם סול יורוק על פרס בסך 1000 לירות, עבור היצירה הישראלית שתוגן בפתיחת היכל התרבות בתל-אביב. נועם החליט להשתתף בתחרות. ב"צ לאפרייל הפסיק את לימודיו, הסתגר בחדרו בתל-אביב, והתחיל לעבוד. אישם בדמינו הצטיירה יצירה. נועם ישב ליד הפסנתר, ניגן כמה אימפרוביזציות מקריות, רשם את הרעיונות שצצו בזה אחר זה.

★ ★ ★ אומרים עלי

כאשר פיים שריף את יצירתו, הוא הקדיש אותה לאדם אשר עצמו הפילוי"סופית הנחתה אותו בחיבור המ. סיקה: ה"מרצה הפילוסופיה ד"ר פליישמן.

אולם אותה עצה — "קרא עשרות עבר" דות והוציא מהן מסקנות חדשות" — נר"אתה למבקרי המוסיקה דחקא כפגם הגדול בעבודתו המוסיקלית של שריף. למחרת נגד"נת הבכורה של אקדמות, לא היה כמעט מבקר אחד שלא קבע כי זוהי עבודת-היקוי, חסרת-מקוריות. "תזמור מושלם." טען מנחם אבידום, בשיחות עם מכרים. אבל חסר"מקוריות. יש שם הכל, חוץ מיצירה של נועם שריף. הוא נתון להשפעות זרות ואין בו כל ישראליות.

בביקורת שפירסם למחרת הקונצרט ב"חארץ, הסתפק אלכסנדר בוסקוביץ' בהערות קצרה בלבד על אקדמות: "יצירתו של נועם שריף התקבלה בחמימות עלידי הקהל."

אולם השריף לא נבהל. הוא ידע כי חיי המוסיקה הם סכך של השקפות אישיות מאד, ושל גמור מקצועית. ולעומת אלה שהאשימו אותו בחוסר-מקוריות ע"דה דעתו של פאול בן-חיים, מחשובי המלחינים ב"ש"ראל. קבע בן-חיים: "הייתי חברו השוטטים של התחרות על פרס סול יורוק. כולנו היינו בטוחים כי נטע סמדר הוא קומפוזי"טור מחוץ-לארץ. אפילו אני, שהייתי מורו של נועם שריף, לא ידעתי כי היצירה שלו. ההחלטה להעניק לו את הפרס נתקבלה סה"אחד... אין לי ספק כי נועם שריף הוא כשרון. הוא היה גם בעל מזל מיוחד, מכיוון שיצירתו הראשונה נוגנה במעמד אמנים בינלאומיים וזכתה להד גדול."

★ ★ ★ טקס בני טקסים

עבודת חיבור היא מלאכה קשה. אין דבר רחוק יותר מן האמת מאשר התמונה הרומנטית של קומפוזיטור הכותב סימפוניה במחירי, נישא על כנפי המוזה. את הסקיצה של הפתיחה גמר נועם תוך יומיים. אך עיקר המלאכה היה עוד לפניו. הוא עבד מבוקר עד ערב, שיכלל בהתמדה את יצירתו והתאים אתה לביצוע תזמורתי. בידורו היחידי היה הצגות-קולנוע מדי ערב. אחרי חודש ימים הגיש את אקדמות למועד לוועדת השופטים, התם עליה ב"סטודנטים נטע סמדר. המלחין הצעיר לא האמין שיזכה בפרס. יודעי-דבר הסבירו לו שתבר-השופטים מכיר את כתבי-היד של מרבית המלחינים היש"